

Guía Docente				
Datos Identificativos			2015/16	
Asignatura (*)	Traballo Fin de Grao		Código	650G01043
Titulación	Grao en Ciencias Empresariais			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	12
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Análise Económica e Administración de EmpresasComputaciónDereito PrivadoDereito Público EspecialEconomía Aplicada 1Economía Aplicada 2Economía Financeira e ContabilidadeFiloxía InglesaSocioloxía e Ciencia Política da Administración			
Coordinación		Correo electrónico		

Profesorado

Abeal Vazquez, Jose Pablo
Aguiar Maragoto, Fernando
Alonso alvarez, Luis
Alonso Seoane, Maria Jesus
Alvarez Garcia, Begoña
Alvarez Garcia, Jose Luis
Barbeito Roibal, Susana Maria
Barreiro Viñan, Jose Manuel
Blanco Louro, Amalia
Blazquez Lozano, Felix
Calvo Babío, Nuria Begoña
Calvo Dopico, Domingo Javier
Calvo Porral, Cristina
Calvo Silvosa, Anxo Ramon
Campo Villares, Manuel Octavio del
Castellanos Garcia, Pablo
Cerdeira Pena, Ana Belen
Díaz De La Rosa, Angélica
Dopico Castro, Jesus angel
Dopico Garcia, Alberto
Estevez Mengotti, Carlos Benigno
Fernandez Castro, Angel Santiago
Fernandez Redondo, Marta
Freire Seoane, Maria Jesus Luisa
García Álvarez, María Teresa
Garcia Arthus, Emilia Luisa
Garcia Lopez, Javier Angel
Garcia Lorenzo, Antonio
Garcia Rodriguez, Rafael Maria
Gomez Rodriguez, Maria Luz
Gómez Suárez, Manuel Alberto
Gonzalez Soto, Julio
Grandio Dopico, Antonio
Guillen Solorzano, Eduardo
Iglesias Antelo, Susana
Juanatey Boga, Oscar
Ladra González, Susana
Lagoa Varela, Maria Dolores
Legeren Molina, Antonio
Lindoso Tato, Elvira
Llano Monelos, Pablo de
Lodeiro Hermida, Maria Jose
Lois Bastida, María Pilar Fátima
Lopez Martinez, Ivan
Lopez Mosteiro, Ricardo
Lopez Rodriguez, Abel Francisco
Lopez Rodriguez, Jose
Maixe Altes, Joan Carles
Mariz Perez, Rosa
Martinez Barreiro, Ana Maria Angeles

Martínez Fernández, Paulino
Martínez Fernández, Valentín
Martínez Filgueira, Xosé Manuel
Mendez Naya, José
Miras Araujo, Jesús
Morato Miguel, Luis Carlos
Mourelle Espasandín, Estefanía
Muíño Vázquez, María Flora
Novo Corti, María Isabel
Novo Peteiro, José Antonio
Orduna Vela, Margarita
Orosa González, José Javier
Palleiro Barbeito, Ricardo
Pateiro Rodríguez, Carlos
Pedreira Andrade, Luis Pedro
Pena López, José Atilano
Piñeiro Sánchez, Carlos
Ramil Díaz, María Concepción
Ramos Pedreira, Antonio
Regueiro Ferreira, Rosa María
Rey García, Marta
Rey Graña, Carlota
Rey Miguez, Fernando
Rivera Castiñeira, M. Berta
Rodríguez Fernández, María Magdalena
Rodríguez Penabad, Miguel
Ruiz Lamas, Fernando
Rungo, Paolo
Saavedra Placeres, María de los Angeles
Salcines Cristal, José Venancio
Salvador Montiel, María Dolores
Sánchez Sellero, María del Carmen
Seijas Díaz, Amparo Dolores
Seijas Macías, José Antonio
Sieiro Constenla, María Milagros
Suárez Mallo, María de la Cruz
Suárez Massa, María Isabel Ana
Taboadela Álvarez, Obdulia
Teijeiro Álvarez, Mercedes
Uriz Tome, Pilar
Vara Arribas, Ricardo José
Varela Candamio, Laura
Veiga Fernández, Luís Ángel
Veiga Fernández, Pedro
Vez Vázquez, Juan Carlos
Vilar Rodríguez, Margarita

Correo electrónico

j.abeal@udc.es
fernando.aguiar@udc.es
luis.alonso@udc.es
maria.alonso.seoane@udc.es
begona.alvarez@udc.es
jose.luis.alvarez.garcia@udc.es
susana.barbeito@udc.es
jose.barreiro.vinan@udc.es
amalia.blanco.louro@udc.es
felix.blazquez@udc.es
nuria.calvob@udc.es
domingo.calvo.dopico@udc.es
cristina.calvo@udc.es
anxo.calvo.silvosa@udc.es
m.campov@udc.es
pablo.castellanos@udc.es
ana.cerdeira@udc.es
angelica.diaz@udc.es
jesus.angel.dopico@udc.es
alberto.dopico@udc.es
c.mengotti@udc.es
angel.fernandez.castro@udc.es
marta.fredondo@udc.es
maria.freire.seoane@udc.es
teresa.galvarez@udc.es
emilia.garcia.arthus@udc.es
javier.garcial@udc.es
antonio.garcia.lorenzo@udc.es
rafael.garcia.rodriguez@udc.es
luz.gomez@udc.es
manuel.gomez@udc.es
julio.soto@udc.es
antonio.grandio1@udc.es
eduardo.guillen@udc.es
susana.iglesias.antelo@udc.es
oscar.juanatey.boga@udc.es
susana.ladra@udc.es
dolores.lagoa@udc.es
antonio.legeren@udc.es
elvira.lindoso.tato@udc.es
pablo.de.llano@udc.es
maria.lodeiro@udc.es
m.lois@udc.es
ivan.lopezm@udc.es
ricardo.lopez@udc.es
francisc.lrodriguez@udc.es
jose.lopez.rodriguez@udc.es
carlos.maixe@udc.es
rosa.mariz@udc.es
ana.mbarreiro@udc.es

paulino.martinez@udc.es
valentin.martinez@udc.es
xose.martinez@udc.es
jose.mendez@udc.es
jesus.miras@udc.es
carlos.morato@udc.es
estefania.mourelle@udc.es
flora.muino@udc.es
isabel.novo.corti@udc.es
jose.novop@udc.es
margarita.orduna@udc.es
javier.rosa@udc.es
r.palleiro@udc.es
carlos.pateiro@udc.es
luis.pedreira@udc.es
atilano.pena@udc.es
carlos.psanchez@udc.es
maria.ramil@udc.es
antonio.ramos@udc.es
rosa.maria.regueiro.ferreira@udc.es
marta.reyg@udc.es
carlota.rey@udc.es
fernando.rey.miguez@udc.es
b.rivera@udc.es
magdalena.rodriguez@udc.es
miguel.penabad@udc.es
fernando.ruiz@udc.es
paolo.rungo@udc.es
angeles.saavedra.places@udc.es
venancio.salcines@udc.es
maria.dolores.salvador@udc.es
c.sanchez@udc.es
amparo.seijas@udc.es
antonio.smacias@udc.es
m.sieiro@udc.es
m.c.suarez.mallo@udc.es
isabel.suarez.massa@udc.es
abdulia.taboadela@udc.es
mercedes.teijeiro@udc.es
pilar.uriz@udc.es
ricardo.vara@udc.es
laura.varela.candamio@udc.es
l.veiga@udc.es
p.veiga1@udc.es
juan.carlos.vez@udc.es
margarita.vilar.rodriguez@udc.es

Web	http://http://www.economicas.udc.es/subido/Regulamento_TFG_aprobado.pdf
Descrición xeral	O traballo de fin de Grado (TFG) é unha materia do plan de estudio de tódalas titulacións da facultade, e supón a realización, por parte e de forma individual, dun proxecto, dunha memoria o un estudo concreto baixo a supervisión dun ou mais directores/as. Neste traballo deben integrarse e desenvolverse os contidos formativos recibidos, así como as capacidades, competencias e habilidades adquiridas durante o período de docencia do grao.

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	CE1 - Aprender a aprender, por exemplo, cómo, cando, ónde novos desenvolvementos persoais son necesarios.
A2	CE2 - Auditar unha organización e deseñar planes de consulta (por exemplo lexislación impositiva, inversións, estudo de casos, proxecto de traballo).
A3	CE3 - Comprender detalles do funcionamento empresarial, tamaño de empresas, rexións xeográficas, sectores empresariais, vinculación con coñecemento e teorías básicas.
A4	CE4 - Comprender a estrutura de linguas estranxeiras e desenvolver un vocabulario, Comprender, ler, falar e escribir nunha lingua estranxeira.
A5	CE5 - Comprender a tecnoloxía nova e existente e o seu impacto para os novos/futuros mercados.
A6	CE6 - Comprender os principios da enxeñaría e vinculalos co coñecemento empresarial.
A8	CE8 - Comprender os principios da psicoloxía, identificar as implicacións para a organización empresarial.
A9	CE9 - Comprender os principio éticos, identificar as implicacións para as organizacións empresariais, deseño de escenarios.
A22	CE22 - Planificar e xestionar os recursos humanos das organizacións.
B1	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado.
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B6	CG1 - Que os estudantes formados sexan profesionais versátiles, capacitados tanto de iniciar o seu propio negocio como de desempeñar labores de deseño, planificación, organización, xestión, asesoramento e avaliación nas áreas e departamentos contables, financeiros e fiscais de organizacións empresariais, con especial referencia ás pequenas e medianas empresas.
B7	CG2 - Que os estudantes posúan unha elevada capacitación metodolóxica de xestión e tratamento da información que lles proporcione vantaxes competitivas, non só no seu labor profesional, senón nunha sociedade global en permanente transformación. Para iso, o Grao debe estar dotado dun axeitado nivel de interdisciplinidade, transversalidade e integración nas súas materias.
B8	CG3 - Que os estudantes presten especial atención aos cambios que, tanto en conceptos, coma en metodoloxía ou en aplicacións, implican no mundo empresarial as novas tecnoloxías da información e as comunicacións. Así mesmo deben poder obter e actualizar os coñecementos específicos que teñan como base a aparición de novas leis e regulamentos que afecten ao mundo fiscal, financeiro ou contable.
B9	CG4 - Que os estudantes integren a aprendizaxe na súa vida e no seu labor profesional, a través da metodoloxía de ensino que lles achega o Grao, o cal lles proporciona unha formación básica xeral que servirá como puntal para a formación continua ao longo da vida.
B10	CG5 - Que os estudantes teñan unha perspectiva integral e destreza no manexo dos conceptos, técnicas e ferramentas empregados en cada unha das diferentes áreas funcionais, con especial referencia ás contables, financeiras e fiscais da empresa; así como entender as relacións que existen entre elas e cos obxectivos xerais da organización. Todo iso tendo en conta os principios de sustentabilidade e responsabilidade social das mesmas.

B11	CG6 - Que os estudantes saiban identificar e anticipar oportunidades, asignar recursos, organizar a información, realizar asesoramento fiscal e contable, control orzamentario, xestión de tesouraría, auditorías de contas e temas concursais (suspensións de pagamentos e quebras), tomar decisións en condicións de incerteza e avaliar resultados.
B12	CG7 - Que os estudantes sexan capaces de liderar proxectos nas áreas de valoración da empresa, de dirección estratéxica e financeira; deben poder entender a información contable das empresas co fin de obter conclusións e realizar predicións tanto sobre rendementos coma sobre riscos futuros.
B13	CG8 - Que os estudantes identifiquen os requisitos legais da información financeira aos que a empresa debe enfrontarse.
B14	CG9 - Que os estudantes manifesten respecto aos dereitos fundamentais e de igualdade entre homes e mulleres, o respecto e a promoción dos Dereitos Humanos e os principios de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade.
C1	CT1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	CT2 - Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	CT3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT4 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	CT5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT6 - Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	CT7 - Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	CT8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Xestionar e administrar una empresa ou organización de pequeno tamaño, entendendo a súa ubicación competitiva e institucional e identificando as súas fortalezas e debilidades	A1	B2	C1
	A3	B11	C3
	A6	B12	C4
Integrarse en calquera área funcional dunha empresa ou organización mediana ou grande e desempeñar con soltura calquera traballo de xestión nela encomendada. Redactar proxectos de xestión ou de áreas funcionais da empresa.	A2	B1	C2
	A5	B2	C5
		B3 B13	
Valorar a partir dos rexistros relevantes de información a situación e previsible evolución dunha empresa. Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.	A3	B4	C6
		B6	
		B9 B10	
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade. Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas de empresas e mercados	A4	B4	C8
		B7	
Comprender os principios da psicoloxía, identificar as implicacións para a organización empresarial.	A8	B5 B14	C4
Comprender os principio éticos, identificar as implicacións para as organizacións empresariais, deseño de escenarios.	A9	B1 B8	
Planificar e xestionar os recursos humanos das organizacións.	A22	B12	
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.		B14	C4 C7

Contidos	
Temas	Subtemas

Adaptarase a cada Traballo fin de Grao

Adaptarase a cada Traballo Fin de Grao

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A1 A3 A5 A6 A9	0	90	90
Presentación oral	B4 C1 C2	0	1	1
Análise de fontes documentais	A1 A3 A8 B2 B3 B7 B8 B11 B13 C5 C8	4	32	36
Investigación (Proxecto de investigación)	A2 A4 A22 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B9 B10 B12 C4 C6 C7	0	0	0
Traballos tutelados	A1 B1 B2 B3 B5 B7 B11 B14 C1 C2 C3	15	150	165
Atención personalizada		8	0	8
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	Son lecturas que o titor propon ao alumno que lle van a permitir comprender mellor o fenómeno do problema a analizar.
Presentación oral	O alumno deberá defender ante un tribunal designado por sorteo o seu traballo final de grao.
Análise de fontes documentais	Documentos de apoio ás lecturas da bibliografía como datos, bases de datos, e outras fontes de interés.
Investigación (Proxecto de investigación)	Realización da investigación para o desenvolvemento do traballo
Traballos tutelados	Seguemento polo docente do traballo desenvolvido polo alumno. Farase mediante un plan de tutorías personalizado que pode apoiarse a través das tutorías virtuais.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Seguemento personalizado do traballo. Pódese apoiar en medios tecnolóxicos

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 B1 B2 B3 B5 B7 B11 B14 C1 C2 C3	É o traballo presentado polo alumno. Valorarase a calidade do traballo, o grado de cumprimento dos obxectivos, así como a orixinalidade e a súa presentación.	50
Presentación oral	B4 C1 C2	O candidato deberá presentar e defender o seu traballo de fin de grao fronte a un tribunal, o cal evaluará as capacidades desenvolvidas polo/la candidato/a.	50

Observacións avaliación

Fontes de información	
Bibliografía básica	CADA TITOR FACILITARÁ E ORIENTARÁ A BUSQUEDA BIBLIOGRAFICA DO ALUMNO
Bibliografía complementaria	CADA TITOR FACILITARÁ E ORIENTARÁ A BUSQUEDA BIBLIOGRAFICA DO ALUMNO

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Pode

consultarse o Regulamento na páxina indicada:

http://www.economicas.udc.es/subido/Regulamento_TFG_aprobado.pdf

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías